

нека карактеристична мерила по којима се странке разврставају и међусобно разликују.

Тако се према дисциплини која повезује чланство и руководеће органе странке прави подела на чврсте и лабаве странке, па су чврсте оне које одликује чврста страначка дисциплина, док код лабавих не постоји таква дисциплина, већ у њима преовладава либерална атмосфера и дух демократизма који одржава чланство на окупу и у вези са руководством странке. Према величини, странке могу бити велике или мале, што је само по себи разумљиво и не тражи посебно објашњење.

Према карактеру деловања и циљевима политичке акције разликују се прагматске и идеолошке, при чему идеолошке имају јасно дефинисану идеологију које се придржавају у свом политичком деловању, док прагматске то немају, него се у оквиру једне опште политичке оријентације прилагођавају променљивим условима друштвеног политичког живота. Како примећује Р. Марковић, док идеолошке странке прилагођавају стварност према себи, ове друге (прагматске) прилагођавају себе стварности.

По основу окупљања чланства разликују се политичке странке у ужем смислу, националне, конфесионалне и регионалне. Политичке странке су оне које имају и спроводе политички програм, националне окупљају припаднике једне нације и спроводе националне циљеве, конфесионалне окупљају припаднике одређене конфесије (вере) док регионалне обухватају становнике једне регије и раде на унапређењу живота и односа у њој.

Француски теоретичар Ж. Birdo разликује странке мишљења од идеолошких странака при чему ове прве (странке мишљења) окупљају припаднике разних група и негују толеранцију и аутономију личности, док ове друге окупљају само припаднике једне класе и не показују толеранцију нити поштују аутономију индивидуе.

Према настанку и идеолошкој структури разликују се странке које настају самостално и имају једнообразну организациону структуру и оне које се формирају од неке друге организације као њен политички инструмент па се појављује као једна врста политичког савеза неколико организованих група.